

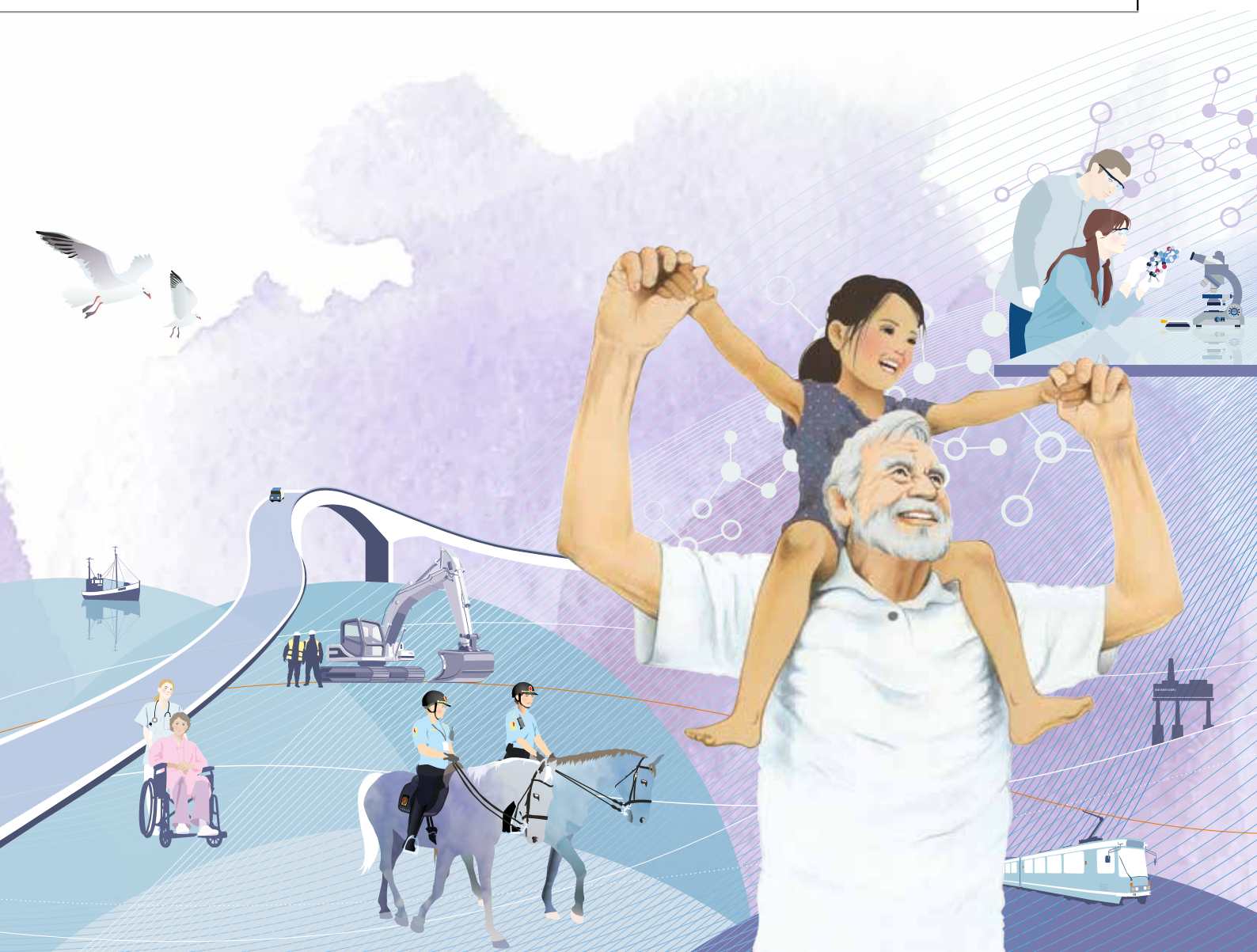

FINANSDEPARTEMENTET

Pressehefte

Revidert budsjett 2015

Heftet inneholder pressemeldinger og lysark i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett og omprioriteringer på statsbudsjettet for 2015

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Innhold

Pressemeldinger:

Et budsjett for vekst, trygghet og omstilling	Side	2
Skatte- og avgiftsendringer i Revidert nasjonalbudsjett 2015	Side	5
Helhetlig gjennomgang av kjøretøy- og drivstoffavgiftene	Side	8
Styrker kampen mot svart økonomi	Side	10
Nytt regelverk for kassasystemer	Side	12

Faktaark:

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen	Side	13
Nøkkeltall	Side	15
Plansjer pressekonferanse 12. mai	Side	16

Statsbudsjettet på internett:
www.statsbudsjettet.no

Følg @finansdep på Twitter
#revidert

Pressemelding

Nr.: 17/2015

Dato: 12.05.2015

Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11 / mobil 911 42 059

Et budsjett for vekst, trygghet og omstilling

– Regjeringen har staket ut en bedre kurs for norsk økonomi som løser viktige oppgaver i dag og ruster Norge for fremtiden. Vi har gjennomført tiltak som letter omstillingene i økonomien og bidrar til vekst og nye arbeidsplasser. I revidert budsjett holder vi fast ved denne kursen, sier finansminister Siv Jensen.

Det kraftige fallet i oljeprisen har bremsset veksten i norsk økonomi. Det er tegn til økende arbeidsledighet, særlig på Sør- og Vestlandet og for ingeniører og andre grupper som har jobbet med å levere til norsk sokkel.

– Selv om den ledigheten vi ser så langt ikke er spesielt høy sammenliknet med vår egen historie eller andre land, skaper den utrygghet for familiene som rammes. Derfor er det viktig for Regjeringen å styrke arbeidsplassenes konkurransekraft og å skape nye, trygge arbeidsplasser, sier finansminister Siv Jensen.

– Fallet i oljeinntektene vil stille vår evne til omstilling på prøve. Norsk økonomi må være best mulig forberedt. Vi må styrke vekstevnen i økonomien og legge til rette for at veksten i produktiviteten igjen kan gå opp, sier finansminister Siv Jensen.

Den økonomiske politikken svarer godt på utfordringene landet står overfor. Lavere rente gir drahjelp til norsk økonomi. En svakere kronekurs bedrer konkurranseevnen og støtter opp under næringslivets evne til omstilling. Moderasjonen vi har sett i årets lønnsoppgjør trekker i samme retning og demper utslagene i produksjon og sysselsetting. Finanspolitikken støtter opp under vekst, men uten å sette kronekursen på spill.

Budsjettet som ble vedtatt i fjor høst inneholdt en rekke tiltak som letter omstillingene i økonomien og bidrar til vekst. Regjeringen satser på innovasjon, kunnskap og lønnsom infrastruktur, som kan styrke vekstevnen i fastlandsøkonomien. Skattenivået er på vei ned. Store omstillingsprosesser er igangsatt for å gjøre staten bedre og mer

effektiv. Regjeringen har også fått gjennomslag for endringer i arbeidsmiljøloven som gjør arbeidsmarkedet mer fleksibelt. I revidert budsjett foreslås flere tiltaksplasser for arbeidsledige og å utvide permitteringsordningen.

Revisjonen av budsjettet

Regjeringen fører en ansvarlig økonomisk politikk og holder orden i økonomien. I Revidert nasjonalbudsjett anslås bruken av oljepenger i 2015 til 168,8 milliarder kroner, målt ved det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet. Det er 5,1 milliarder kroner høyere enn lagt til grunn i fjor høst. Den viktigste årsaken til budsjettsvekkelsen er svakere underliggende utvikling i skatte- og avgiftsinntektene enn ventet.

Årets budsjett framstår likevel om lag like ekspansivt som i fjor høst, selv om underskuddet er økt. Det skyldes at regnskapet viser et høyere underskudd også i 2014.

Endringen i det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet som andel av trend-BNP Fastlands-Norge er et enkelt mål for hvordan budsjettet bidrar til samlet etterspørsel i økonomien. Fra 2014 til 2015 anslås denne budsjettimpulsen til ½ prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge, slik det også ble lagt opp til i fjor høst.

Bruken av oljepenger anslås å svare til 2,6 prosent av kapitalen i Statens pensjonsfond utland, mot 3,0 prosent i Nasjonalbudsjettet 2015.

Lavere utgifter under folketrygden og økte utbytteinntekter bidrar til å redusere underskuddet. Regjeringen har samtidig funnet det riktig å øke utgiftene på noen særskilte områder.

Regjeringen satser på kommunene. I revidert budsjett foreslår Regjeringen å tilføre kommunesektoren 1,1 milliarder kroner ekstra i frie inntekter. Det gir rom for å styrke tilbudet av tjenester til innbyggerne, slik vi la opp til i fjor høst.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til investeringer og utbedringer på en rekke riksvegstrekkninger som har dårlig standard eller har vært utsatt for flom og ras.

Regjeringen foreslår å øke den humanitære bistanden til Syria og nabolandene med 250 millioner kroner, opp til én milliard kroner inneværende år. Regjeringen vil også øke den norske innsatsen for flyktninger ved Middelhavet ved å sende skip og mannskap til operasjonen Triton.

Regjeringen foreslår en tiltakspakke mot terror. Det legges til rette for å etablere til sammen 35 nye stillinger til arbeid med fremmedkrigere og forebygging av radikalisering.

Regjeringen har nylig lagt frem en strategi mot barnefattigdom, og foreslår over 100 millioner kroner til både helt nye tiltak og styrking av eksisterende arbeid.

Reform mot arbeidslivskriminalitet

Regjeringen følger opp reformen for en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning. Forslaget om å styrke arbeidsgiverkontrollen og flytte skatteinnkrevingen til skattemyndighetene, legges fram i forbindelse med revidert budsjett. Det vil gi en enklere og mer effektiv skatteinnkreving. I tillegg vil det bedre rettssikkerheten og innsatsen mot svart økonomi.

– Det vedtatte skatte- og avgiftsopplegget bør som hovedregel ligge fast gjennom året. Vi foreslår kun mindre endringer i skatte- og avgiftsreglene. Regjeringen vil utvide overgangsordningen for uføre. Vi foreslår også endringer i avgiftene for å fremme bruk av klimavennlig drivstoff, sier finansminister Siv Jensen.

I revidert budsjett er det en helhetlig gjennomgang av bilavgiftene, med mål om å legge til rette for en nyere, sikrere og mer miljøvennlig bilpark. Bilavgiftene skal skaffe staten inntekter. I tillegg bør avgiftene dekke de eksterne kostnadene som påføres samfunnet i form av ulykker, kø, støy, utslipp mv. Gjennomgangen varsler en retning for bilavgiftene framover.

Pressemelding

Nr.: 18/2015

Dato: 12.05.2015

Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11 / mobil 911 42 059

Skatte- og avgiftsendringar i Revidert nasjonalbudsjett 2015

Regjeringa vil utvide overgangsordninga for uføre. Vidare foreslår Regjeringa fleire avgiftsendringar som vil gi insentiv til bruk av klimavennleg drivstoff. Regjeringa har òg sett i gang ei reform for å få ei betre og meir effektiv skatte- og avgiftsforvaltning.

Forslaga til endringar er anslått å redusere inntektene frå skattar og avgifter med om lag 715 millionar kroner påløpt og 800 millionar kroner bokført i 2015.

Romslegare overgangsregel for uføre

Regjeringa vil utvide overgangsordninga for uføre som etter uførereforma får ein nedgang i inntekt etter skatt på grunn av renteutgifter. For å leggje til rette for deltaking i arbeidslivet blir uføreytninga no skattlagd som lønsinntekt. Brutto yting er auka for å kompensere for auka skatt. Reforma kan likevel gi lågare inntekt etter skatt for nokre uføre, medan andre får auka inntekt etter skatt. I ein overgangsperiode vert uføre som, på grunn av redusert verdi av frådraget for gjeldsrenter, får ein nedgang i inntektene etter skatt på meir enn 6 000 kroner i året kompensert. Regjeringa vil no redusere grensa til 4 000 kroner.

Raskare avskrivningar for vindkraft

Regjeringa omtalte i Nasjonalbudsjettet for 2015 at ein ville foreslå gunstigare avskrivningsreglar for vindkraft. Energibransjen har peika på at vindkraftverk kan avskrivast raskare i Sverige, og at dette favoriserer svenske investeringar. Regjeringa

foreslår å innføre lineære avskrivningar over fem år.

Oppheve miljøavgift på plastposar og papirposar

Stortinget har vedteke å innføre ei avgift på posar av plast og papir. I høringa blei det avdekt mange problem med ei slik avgift, og det blei varsla at regjeringa ville komme tilbake til saka i revidert budsjett. Ein kan ikkje gi ei avgift på posar ei miljøfagleg grunngeving og Regjeringa foreslår derfor å oppheve vedtaket.

Endringar i avgifter på gass

Stortinget har vedteke å innføre vegbruksavgift på naturgass og LPG. Det er betydelege praktiske problem med å innføre avgifta frå 1. juli. Regjeringa vil komme tilbake i budsjettet for 2016 med forslag til vegbruksavgift på naturgass og LPG der ein, så langt det er råd, skjermar annan bruk enn vegbruk frå avgift. Inntil ei vegbruksavgift er på plass blir det oppretta ei mellombels tilskotsordning for å stimulere til bruk av biogass i kollektivtrafikken under fylkeskommunalt ansvar. Regjeringa vil i tillegg auke CO₂-avgifta på naturgass og LPG til nivå med CO₂-avgifta på bensin.

Endringar i CO₂-avgift og vegbruksavgift på drivstoff

Stortinget har bede Regjeringa om å fremme forslag om avgiftslette for biodrivstoff. Samstundes vedtok Stortinget å auke omsetningspåbødet for biodrivstoff frå 3,5 til 5,5 prosent. Stortinget har bede om at det vert teke særleg omsyn til dei EØS-rettslege konsekvensane av endringane. Oppmodingsvedtaket og auken i omsetningspåbødet vil forsterke verkemiddelbruken overfor biodrivstoff betydeleg. Det er usikkert om tiltaka samla sett vil kunne bli godkjende av ESA. Regjeringa foreslår i staden å redusere vegbruksavgifta på biodiesel med 0,23 kroner per liter frå 1. juli 2015. For mineralsk autodiesel er det foreslått å auke CO₂-avgifta til nivå med bensin og redusere vegbruksavgifta tilsvarende slik at den samla avgiftsbyrda er uendra. Regjeringa vil utgreie ulike alternativ til omlegging av vegbruksavgifta på drivstoff som stimulerer til bruk av biobasert drivstoff og som er antekne å liggje innanfor ramma av EØS-avtalen. Regjeringa vil komme tilbake til saka i budsjettet for 2016.

Fritak for CO₂-avgift for hydrogen i naturgass og LPG

Naturgass blir i nokre samanhengar forbrunne i ei blanding med andre gassar, blant anna med hydrogen. Dersom hovuddelen er naturgass, blir CO₂-avgift rekna ut frå heile

gassvolumet. Hydrogen gir ikkje utslepp av CO₂. Regjeringa foreslår å innføre fritak for CO₂-avgift for hydrogen i naturgass og LPG frå 1. juli 2015.

Avgift på elektrisk kraft

Regjeringa foreslår å sette opp avgifta på elektrisk kraft med 0,5 øre per kWh frå 1. juli 2015. Den reduserte satsen for industrien o.a. blir ikkje endra. I statsbudsjettet for 2016 vil Regjeringa foreslå endring i avgifta slik at store datasenter betalar redusert sats.

Betre skatte- og avgiftsforvaltning

Regjeringa vil endre skatte- og avgiftsforvaltninga for å reindyrke fagområda og samle kompetanse i sterke einingar. Ansvar for skatt og avgift skal samlast i Skatteetaten, og skatteinnkrevjinga blir overført frå kommunane til staten. Det vil gi ei enklare og meir effektiv skatteinnkrevjing. I tillegg vil det betre rettstryggleiken og innsatsen mot svart økonomi. Les meir i pressemelding 20/2015.

Nytt regelverk for kassasystem

Regjeringa foreslår å innføre nye krav til kassasystem. Det nye regelverket skal bidra til å motverke skatte- og avgiftsunndraging ved manipulasjon av kassasystem. Forslaget vil òg betre konkurransevilkåra for lovlidige verksemdar. Les meir i pressemelding 21/2015.

Revidert nasjonalbudsjett inneheld òg enkelte andre, mindre endringar i skatte- og avgiftsopplegget for 2015.

Les meir i Prop. 120 LS (2014–2015) Endringar i skatte-, avgifts- og tollovgivinga.

Pressemelding

Nr.: 19/2015

Dato: 12.05.2015

Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11 / mobil 911 42 059

Helhetlig gjennomgang av kjøretøy- og drivstoffavgiftene

Regjeringen foreslår nye prinsipper og ny retning for bilavgiftene. Fremtidens bilavgifter skal stimulere til en nyere, sikrere og mer miljøvennlig bilpark.

Forslaget tar utgangspunkt i enigheten mellom regjeringspartiene, Kristelig folkeparti og Venstre som ble presentert 6. mai. Konkrete forslag til endringer vil bli fremmet i forbindelse med de årlige budsjettene.

Prinsipper og hensyn ved utforming av avgiftene

Bilavgiftene skal både gi staten inntekter og ta hensyn til kostnadene bilbruken påfører samfunnet, i form av blant annet ulykker, kø og utslipp til luft. Et effektivt avgiftssystem bør ha færrest mulig unntak og fritak, og utgiftene til å administrere avgiftene bør holdes på et lavt nivå. Teknologinøytralitet bør være et mål for utformingen av bilavgiftene over tid. Transportsektoren er en av de store kildene til utslipp innenlands, og bilavgiftene skal bidra til å forsterke klima- og miljømålene fra klimaforliket og at Norge når klimamålet for 2030.

Endringer i engangsavgiften

Regjeringen ønsker at engangsavgiften legges om slik at den stimulerer sterkere til mer klima- og miljøvennlige valg. Høy engangsavgift skaper vridninger i forbruket, og innebærer at bilkjøpere trolig velger andre biler enn de ellers ville gjort. Det bør være et hensyn at avgiften innrettes slik at forbrukernes valgfrihet økes.

Effektkomponenten skal fases ut og vektkomponenten reduseres. CO₂-komponenten

skal økes og være progressiv, og vurderes i sammenheng med endringene i vekt- og effektkomponentene. NO_x-komponenten skal beholdes og økes. Endringene forventes å medføre noe lavere inntekter fra engangsavgiften i takt med lavere utslipp fra bilparken over tid. Lavere gjennomsnittlig engangsavgift medfører sannsynligvis økt nybilsalg og lavere alder på bilparken. Endringene i engangsavgiften fases inn gradvis fra og med 2016.

Drivstoff

Dagens unntak for alternative drivstoff evalueres i 2020. Over tid er det et mål at alle fossile drivstoff skal ilegges veibruksavgift gradert etter energiinnhold. CO₂-avgiften bør over tid prise CO₂-utslipp likt per tonn CO₂.

Fordeler for nullutslippsbiler

Nullutslippsbiler vil være viktig for å nå målet for 2020 om gjennomsnittlig utslipp fra nye personbiler på 85 gram CO₂ per km og for at personbiltransporten skal bidra til Norges klimamål for 2030.

Avgiftene bør innrettes slik at nullutslippsbiler kommer økonomisk bedre ut sammenlignet med en tilsvarende tradisjonell bilmodell. Over tid må dagens fordeler for nullutslippsbiler fases ut. Det legges opp til at avgiftsfordelene for nullutslippsbiler skal beholdes ut 2017, men deretter gradvis fases ut. Årsavgift innføres fra 2018 og 2020 med henholdsvis halv og full sats.

Det vurderes å erstatte fritaket for merverdiavgift for elbiler med en tilskuddsordning som gradvis trappes ned. Fritaket for engangsavgift forlenges til 2020. Det settes i gang en prosess som gir kommuner større frihet og innflytelse over de øvrige fordeler for nullutslippsbiler som kjøring i kollektivfelt, fri parkering og tilgang til lading.

Pressemelding

Nr.: 20/2015

Dato: 12.05.2015

Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11 / mobil 911 42 059

Styrker kampen mot svart økonomi

Regjeringen foreslår å overføre skatteoppkrevingen fra de kommunale skatteoppkreverne til Skatteetaten fra 1.1.2016. Forslaget innebærer en betydelig styrking av statlige arbeidsplasser i mange regioner.

Arbeidsgiverkontrollen samordnes med Skatteetatens kontrollmiljøer og styrkes med 59 årsverk. Sammen med opprettingen av regionale kontorer som gir gode og effektive enheter over hele landet, innebærer reformen et viktig løft i kampen mot svart arbeid. Forslaget innebærer effektivisering av flere hundre årsverk, og gir innsparinger på over 300 millioner årlig, allerede fra 2016.

– Dette er et krafttak i arbeidet mot svart økonomi. Styrkingen av kontorer regionalt vil gi gode og effektive enheter over hele landet. Større og bedre fagmiljøer vil styrke kampen mot svart økonomi, gi bedre rettssikkerhet og føre til at oppgavene løses mer effektivt. Det blir enklere å ivareta likebehandling av skattyterne og bekjempe svart økonomi dersom oppgaven ikke følger kommunegrensene, sier finansminister Siv Jensen.

Dagens organisering av skatteoppkrevingen er ikke hensiktsmessig. Skatteetaten har det faglige ansvaret og fastsetter skatten, mens kommunene har det administrative ansvaret. Det er i dag 288 kommunale skatteoppkreverkontor som krever inn det Skatteetaten har fastsatt. Mange av disse kontorene er svært små, 60 prosent av kontorene benytter to eller færre årsverk på oppgaven.

– En smartere organisering gjør også at vi kan prioritere å styrke andre viktige tjenester for kommunenes innbyggere, som skole og eldreomsorg, sier finansminister Siv Jensen.

Skattedirektoratet oversendte i november 2015 en rapport til Finansdepartementet med forslag til hvordan skatteoppkrevingen kan organiseres. Høringsrunden viser at både næringslivet og sentrale faginstanser mener flytting av skatteoppkrevingen til Skatteetaten er et viktig og riktig tiltak, spesielt i kampen mot svart økonomi. Med unntak av de som har oppgaven i dag, er det stor støtte til å gjennomføre reformen, blant annet fra Skattebetalerforeningen, NHO, Revisorforeningen, Advokatforeningen, Norges autoriserte regnskapsføreres forening, Byggenæringens landsforening, Økokrim, NAV, alle fire fagforeninger i Skatteetaten og hovedsammenslutningen UNIO. En interesseorganisasjon mot økonomisk kriminalitet (NØF) skriver blant annet at dagens organisering «gavner de kriminelle» og at det er nødvendig å innlemme skatteoppkreverne i Skatteetaten for å sikre at økonomisk kriminalitet blir avdekket i størst mulig grad.

Regionale arbeidsplasser

Regjeringen foreslår flere og større kontorer enn Skatteetaten selv la opp til i sitt forslag.

– Vi vil opprettholde en god regional fordeling av arbeidsplassene. Det skal bygges attraktive og gode kompetansemiljø mange steder i landet, og det blir kontorer i alle fylker. Samtidig ivaretas effektivitet, skattefaglige hensyn og publikums behov. Nye lokasjoner gir bedre geografisk spredning i tråd med innspill fra høringsrunden, og flere statlige arbeidsplasser i regioner som har få i dag, sier finansminister Siv Jensen.

Regjeringen foreslår at skatteoppkrevingen skal organiseres på 33 steder, seks flere enn i Skattedirektoratets forslag. I tillegg til de kontorene Skattedirektoratet har foreslått vil Regjeringen etablere kontorer på Finnsnes, Voss, Lyngdal, Eid, Røros og Leira. Regjeringen vil også styrke kontoret i Kristiansund med 25 flere arbeidsplasser enn Skatteetaten la opp til i sitt forslag.

Overføring av skatteoppkrevingen er en del av reformen Regjeringen har satt i gang for en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning. Ansvar for særavgifter og merverdiavgift ved innførsel skal flyttes til Skatteetaten. Fra 1. januar 2015 ble også Statens innkrevingssentral en del av Skatteetaten. Med alle disse grepene vil fastsetting, innkreving og kontroll av skatter og avgifter få en naturlig samling i Skatteetaten.

Pressemelding

Nr.: 21/2015

Dato: 12.05.2015

Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11 / mobil 911 42 059

Nytt regelverk for kassasystemer

Regjeringen foreslår et nytt regelverk for kassasystemer for å bekjempe skatte- og avgiftsunndragelser. Virksomhetene må ha nye kassasystemer på plass fra 1. januar 2019.

– Dette er et viktig tiltak for å bekjempe svart økonomi og vil bedre konkurransevilkårene for lovlige virksomheter, sier finansminister Siv Jensen. Formålet med det nye regelverket er å redusere omfanget av svart økonomi i kontantbransjene. Det er i dag få krav til kassasystemers funksjonalitet og oppbygging, og Skatteetaten har ved kontroller avdekket at kassasystemer er satt opp på en måte som gjør det mulig å skjule kontantsalg. Reglene vil gjøre det vanskeligere å manipulere kassasystem for å unndra kontantsalg fra skatte- og avgiftsberegning.

Forslaget medfører at leverandører ved salg til bokføringspliktige etter 1. januar 2017 bare skal kunne tilby kassasystemer som oppfyller bestemte krav, blant annet til påbudte og forbudte funksjoner. Før systemet kan tilbys for salg eller utleie må leverandørene avgi en produkterklæring til skattekontoret om at kassasystemet oppfyller kravene i regelverket.

Bokføringspliktige virksomheter må oppgradere eller anskaffe nye kassasystem med produkterklæring og bruke disse til registrering og dokumentasjon av kontantsalg mv. For å legge til rette for en naturlig utfasing av eksisterende systemer, foreslås det at de bokføringspliktige først må ha nye systemer på plass fra 1. januar 2019.

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Veksten i norsk økonomi ser ut til å bli noe svakere i år enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2015. Det må ses i sammenheng med at oljeprisen har falt. Veksten i *BNP Fastlands-Norge* anslås til 1¼ prosent i 2015 for deretter å ta seg opp til rundt 2 prosent i 2016. Det er lavere enn trendveksten de siste tiårene. Det ventes at veksten i *sysselsettingen* vil avta litt framover i takt med noe lavere vekst i norsk økonomi. Med en fleksibel arbeidsstyrke og forventninger om noe lavere arbeidsinnvandring anslås det bare en moderat oppgang i ledigheten fram til 2016.

Flere forhold peker i retning av at veksten ikke vil bli like høy i årene framover som de siste tiårene. Veksten i produktiviteten falt tilbake i midten av forrige tiår. Også aldringen av befolkningen vil kunne trekke veksten i økonomien litt ned i årene framover. Samtidig har det lenge vært ventet at etterspørselen fra petroleumsnæringen vil avta målt i forhold til størrelsen på fastlandsøkonomien. Fallet i oljeprisen siden i fjor sommer kan på kort sikt forsterke denne nedgangen. Det vil kreve omstillinger, særlig i næringer som leverer varer og tjenester til petroleumsvirksomheten.

Vi har flere støtdempere i møte med en svakere økonomisk utvikling. Pengepolitikken er første forsvarslinje mot svingninger i produksjon og sysselsetting. Lave renter og en svakere kronekurs gir nå betydelig drahjelp til norsk økonomi. Fleksibilitet i priser, lønninger og i arbeidsmarkedet bidrar også til å stabilisere veksten i produksjon og sysselsetting. Partene i arbeidslivet har vist fleksibilitet i å tilpasse lønnsveksten til den økonomiske situasjonen. Det bidrar til å holde ledigheten nede. Det er nå tegn til at arbeidsinnvandringen avtar i møte med lavere vekst i økonomien.

Veksten hos Norges handelspartnere tok seg litt opp i fjor, etter en svak utvikling de siste to årene. I euroområdet var det vekst i fjor etter to år med nedgang. Men oppgangen har ennå ikke fått godt feste. Det kraftige fallet i oljeprisen det siste året vil trekke opp veksten i verdensøkonomien samlet, selv om oljeeksporterende land påvirkes negativt. Lave renter og andre pengepolitiske tiltak støtter også opp under den økonomiske aktiviteten. Inflasjonen er jevnt over lav.

Tabell 1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før¹

	Mrd kroner ²			
	2014	2014	2015	2016
Privat konsum	1 290,7	2,1	1,8	
Offentlig konsum	688,5	2,5	2,4	
Bruttoinvesteringer i fast kapital	753,1	1,2	-3,3	
Herav: Oljeutvinning og rørtransport	219,9	0,0	-13,1	
Bedrifter i Fastlands-Norge	230,8	0,3	1,1	
Boliger	149,7	-1,6	-3,2	
Offentlig forvaltning	144,2	8,5	4,0	
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ³	2 503,9	2,1	1,7	
Eksport	1 197,6	1,7	1,2	
Herav: Råolje og naturgass	539,7	0,9	-1,3	
Tradisjonelle varer	344,0	2,7	3,8	
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart ⁴	189,7	2,7	3,6	
Import	932,1	1,6	0,3	
Herav: Tradisjonelle varer	547,5	0,0	1,4	
Bruttonasjonalprodukt	3 151,5	2,2	0,8	1,5
Herav: Fastlands-Norge	2 529,7	2,3	1,3	2,0
Fastlands-Norge uten el.produksjon...	2 472,8	2,3	1,4	2,0
Andre nøkkeltall:				
Sysselsetting, personer		1,1	0,6	
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå)		3,5	4,0	4,1
Årslønnsvekst		3,1	2,7	
Konsumprisvekst (KPI)		2,0	2,1	
Vekst i KPI-JAE		2,4	2,6	
Råoljepris, kroner pr. fat ⁵		621	480	529
Driftsbalanse (pst. av BNP)		8,5	7,7	
I-44, årlig vekst i pst. ⁶		5,3	5,6	
Tremåneders pengemarkedsrente, pst. ⁷		1,7	1,3	
Husholdningenes sparing, pst. av disponibel inntekt.		8,3	8,4	

¹ Der ikke annet er angitt.

² Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser.

³ Utenom lagerendring.

⁴ Reisetrafikk, andre tjenester og oljeboringstjenester mv.

⁵ Løpende priser.

⁶ Importveid kronekursindeks. Positivt tall angir svakere krone.

⁷ Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i april.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Faktaark

Nøkkeltall i budsjettet for 2015

Regjeringens forslag til revidert budsjett for 2015 har følgende hovedtrekk:

- Et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 168,8 milliarder kroner, som er 5,1 milliarder kroner høyere enn i saldert budsjett. Den viktigste årsaken til budsjettsvekkelsen er at skatte- og avgiftsinntektene har utviklet seg svakere enn ventet. En svakere underliggende utvikling i norsk økonomi og i foretakenes overskudd trekker inntektene ned. Bidraget fra bilavgiftene er også redusert, i hovedsak på grunn av økt salg av elbiler.
- Bruken av olje- og fondsinntekter øker med 18,4 milliarder 2015-kroner fra 2014. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge anslås det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet å øke med ½ prosentenheter, det samme som ble anslått i Nasjonalbudsjettet 2015.
- Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter anslås til 2,8 prosent, eller 30 milliarder kroner, mot 2,5 prosent i saldert budsjett. Den nominelle utgiftsveksten anslås til 5,4 prosent.
- Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet er 88,4 milliarder kroner under forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, og utgjør 2,6 prosent av anslått fondskapital ved inngangen til 2015.
- Regjeringen foreslår å tilføre kommunene 1,1 milliarder kroner i frie inntekter. Dermed er kommunene lite påvirket av at skatteinntektene har falt. Realveksten i kommunenes samlede inntekter anslås til knapt 8,9 milliarder kroner, mens realveksten i frie inntekter anslås til 6,0 milliarder kroner.

Nøkkeltall for budsjettets stilling. Anslag for 2015 gitt på ulike tidspunkt.¹ Mrd. kroner

	NB15	Endring	Saldert	Endring	RNB15
Oljekorrigert underskudd	174,2	0,0	174,2	6,7	180,9
Strukturelt, oljekorrigert underskudd	163,7	0,0	163,7	5,1	168,8
Forventet realavkastning (4%-banen)	221,8	0,0	221,8	35,4	257,2
Avstand til 4%-banen	-58,1	0,0	-58,1	-30,3	-88,4
<i>Memo (prosentpoeng):</i>					
Budsjettimpuls ²	½	0,0	½	0,0	½
Reell, underliggende utgiftsvekst	2,3	0,2	2,5	0,3	2,8

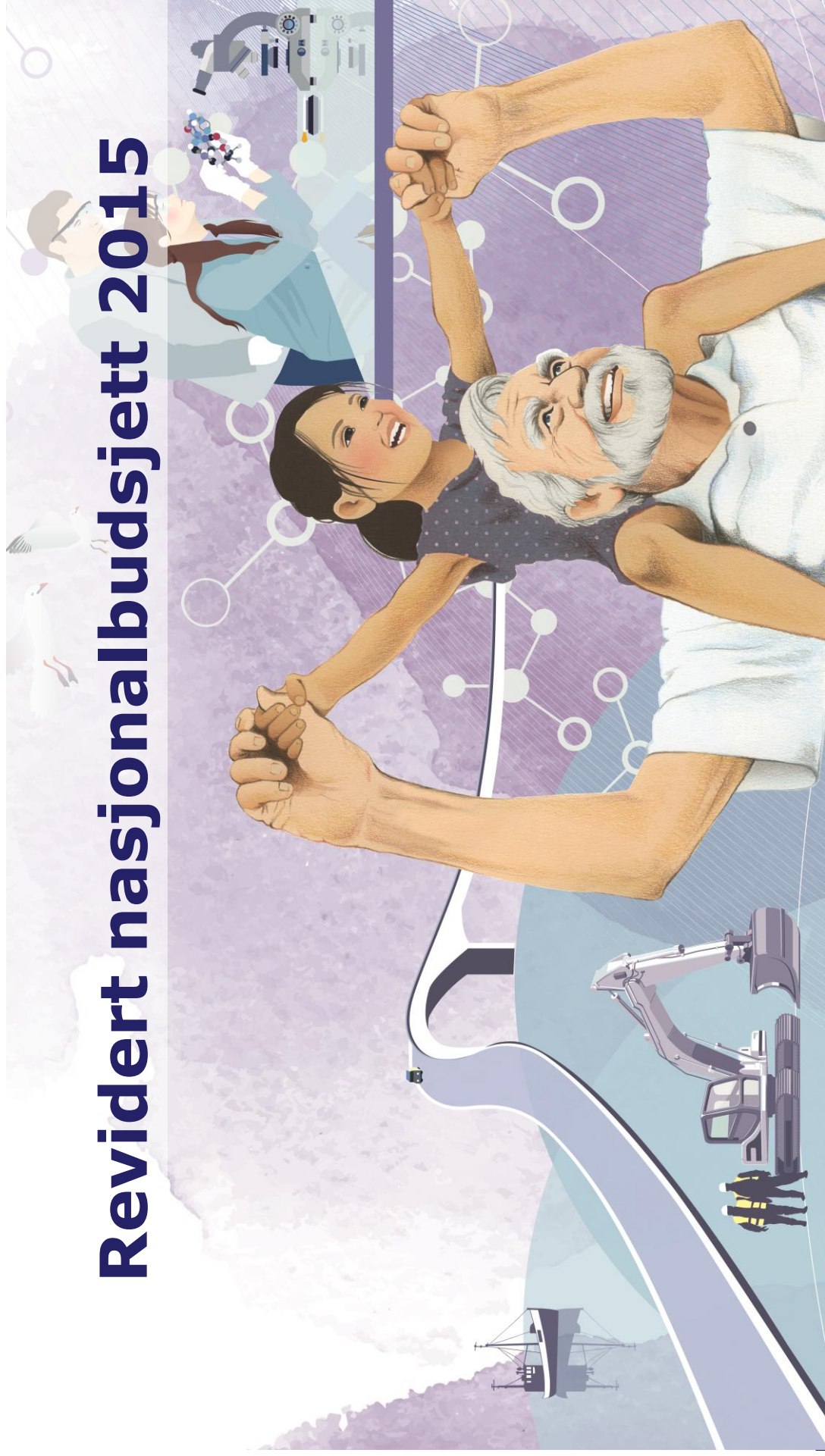
1. Nasjonalbudsjettet 2015 (NB15), Saldert budsjett for 2015 vedtatt av Stortinget høsten 2014 (saldert) og Revidert nasjonalbudsjett 2015 (RNB15).

2. Endring i strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge. Positivt tall indikerer at budsjettet virker ekspansivt. Impulsen i 2015 er 0,56 angitt med to desimaler.

FINANSDEPARTEMENTET

Revidert nasjonalbudsjett 2015

#rnb2015

FINANSDEPARTEMENTET

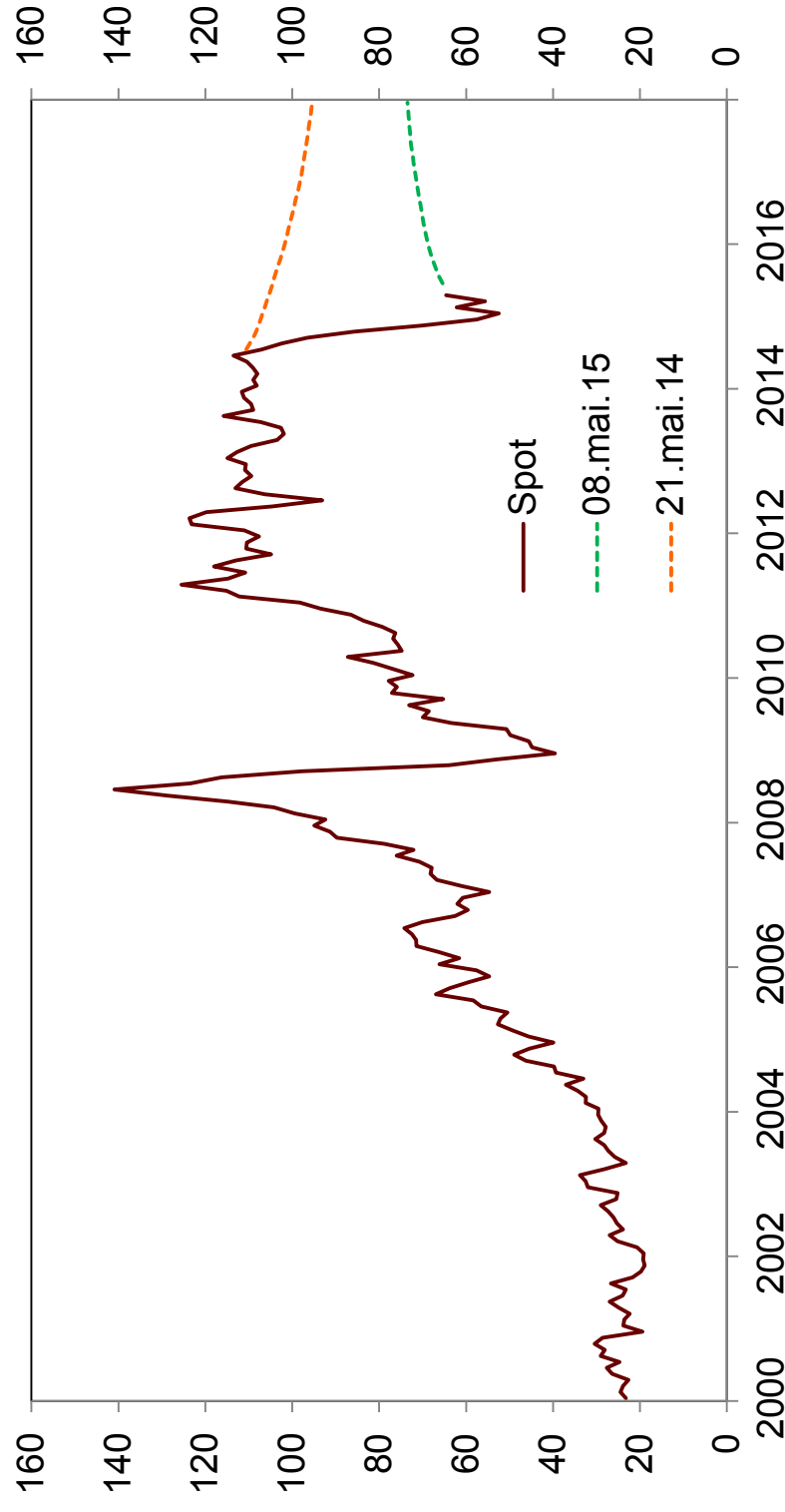
Revidert nasjonalbudsjett 2015

Oljeprisen har falt

Råoljepris (Brent)

USD per fat. Spotpriser¹ og terminpriser

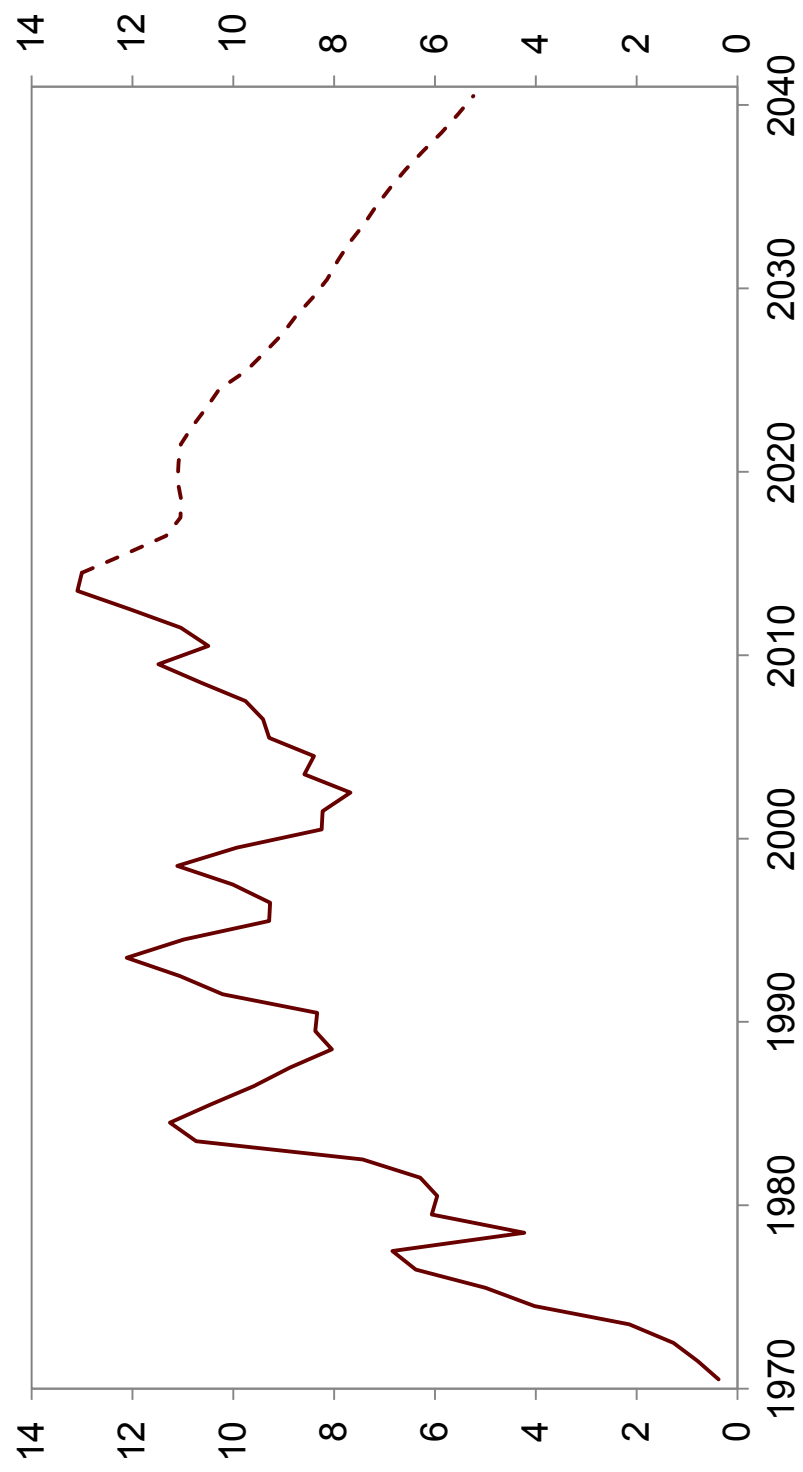
¹Månedlig gjennomsnitt for spotpris.

Kilder: ICE og Macrobond.

Omslag i etterspørselen fra oljenæringen

Etterspørsel fra olje- og gassvirksomheten

Prosent av BNP for Fastlands-Norge

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

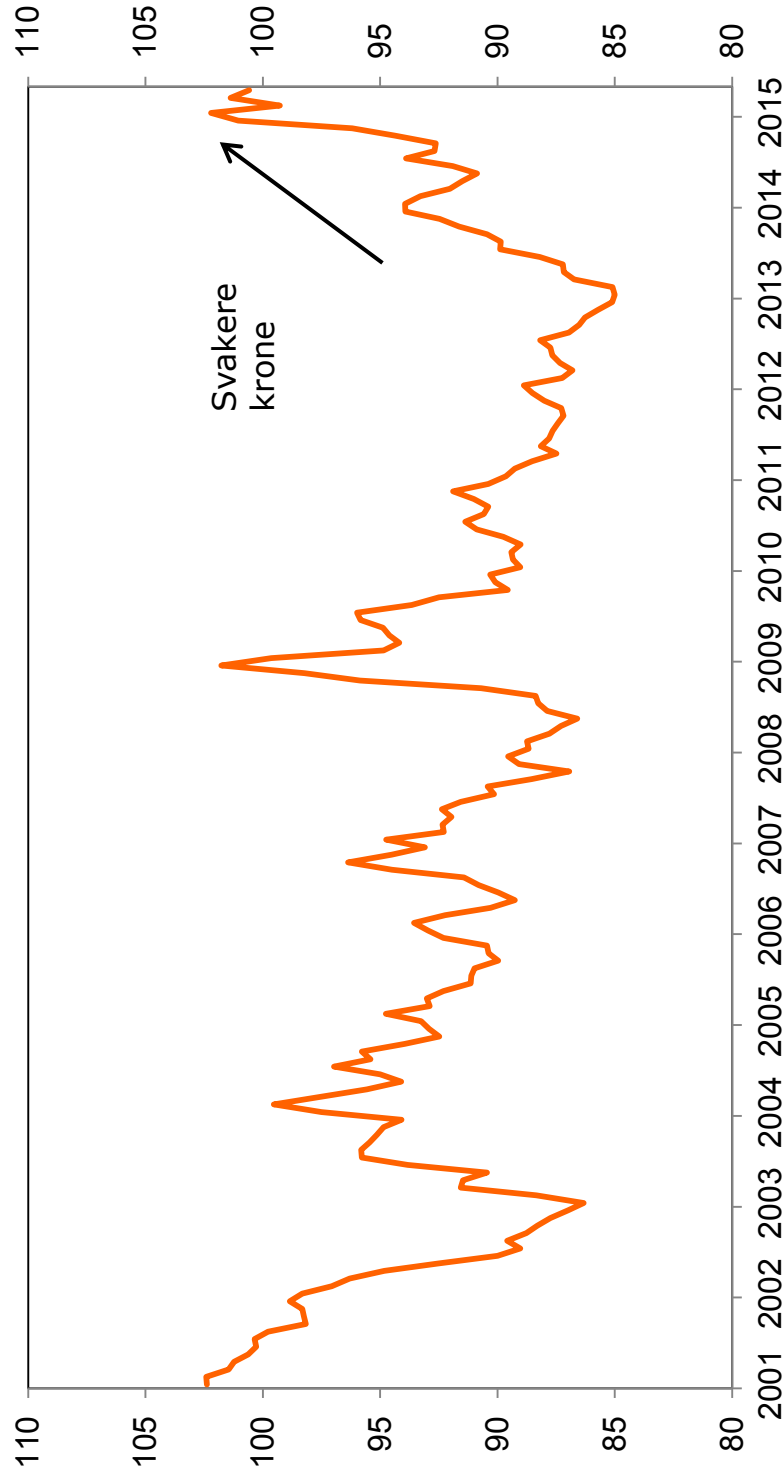
Den økonomiske politikken virker

- Pensjonsfondet og solide statsfinanser skjermer budsjettet fra svingninger i oljeprisen
- Lavere rente gir drahjelp til norsk økonomi
- Svakere krone styrker konkurranseevnen
- Et fleksibelt arbeidsmarked legger til rette for omstilling uten høy ledighet

Svakere krone

Importveid kronekursindeks

Indeks 1995=100. Månedsgjennomsnitt

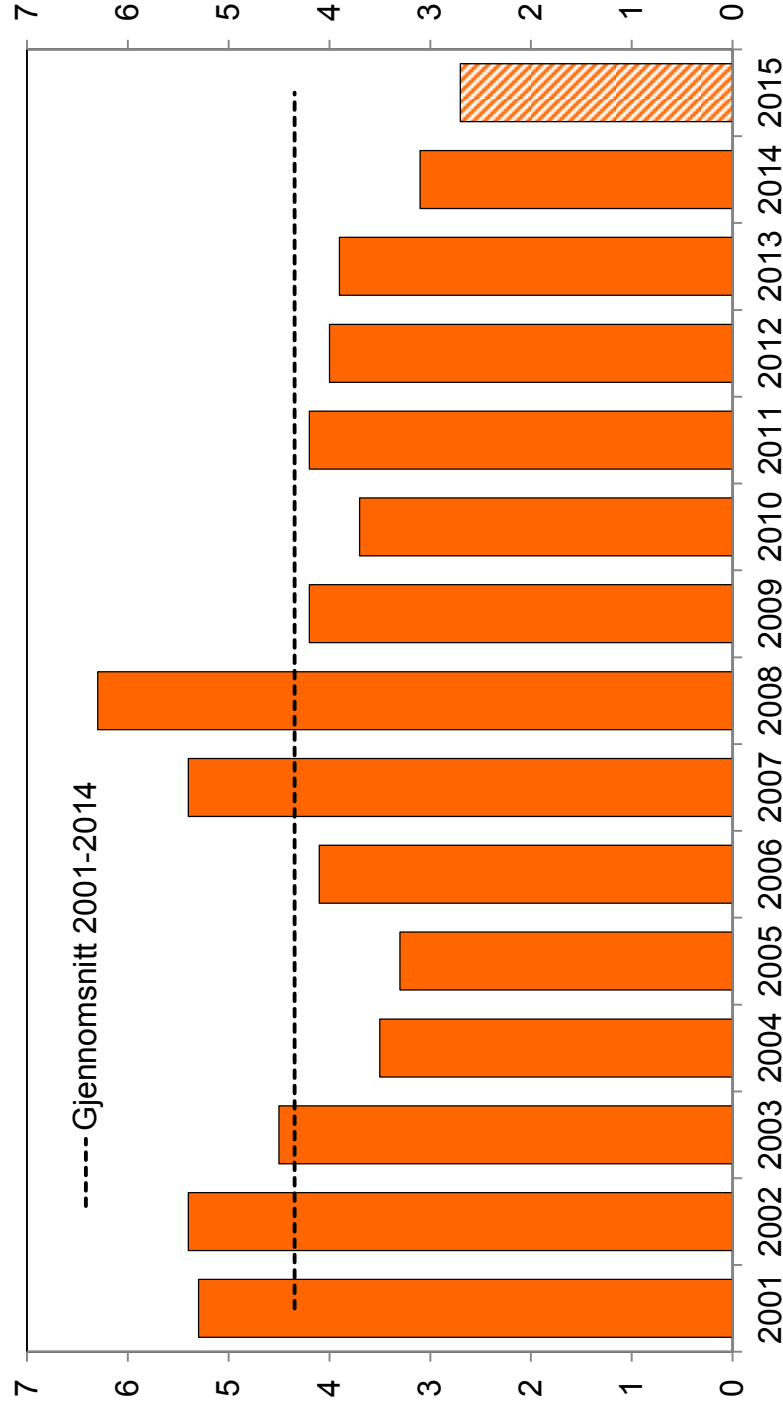

Kilder: Macrobond.

Lavere lønnsvekst

Årslønnsvekst

Prosent. 2001-2014. Anslag 2015

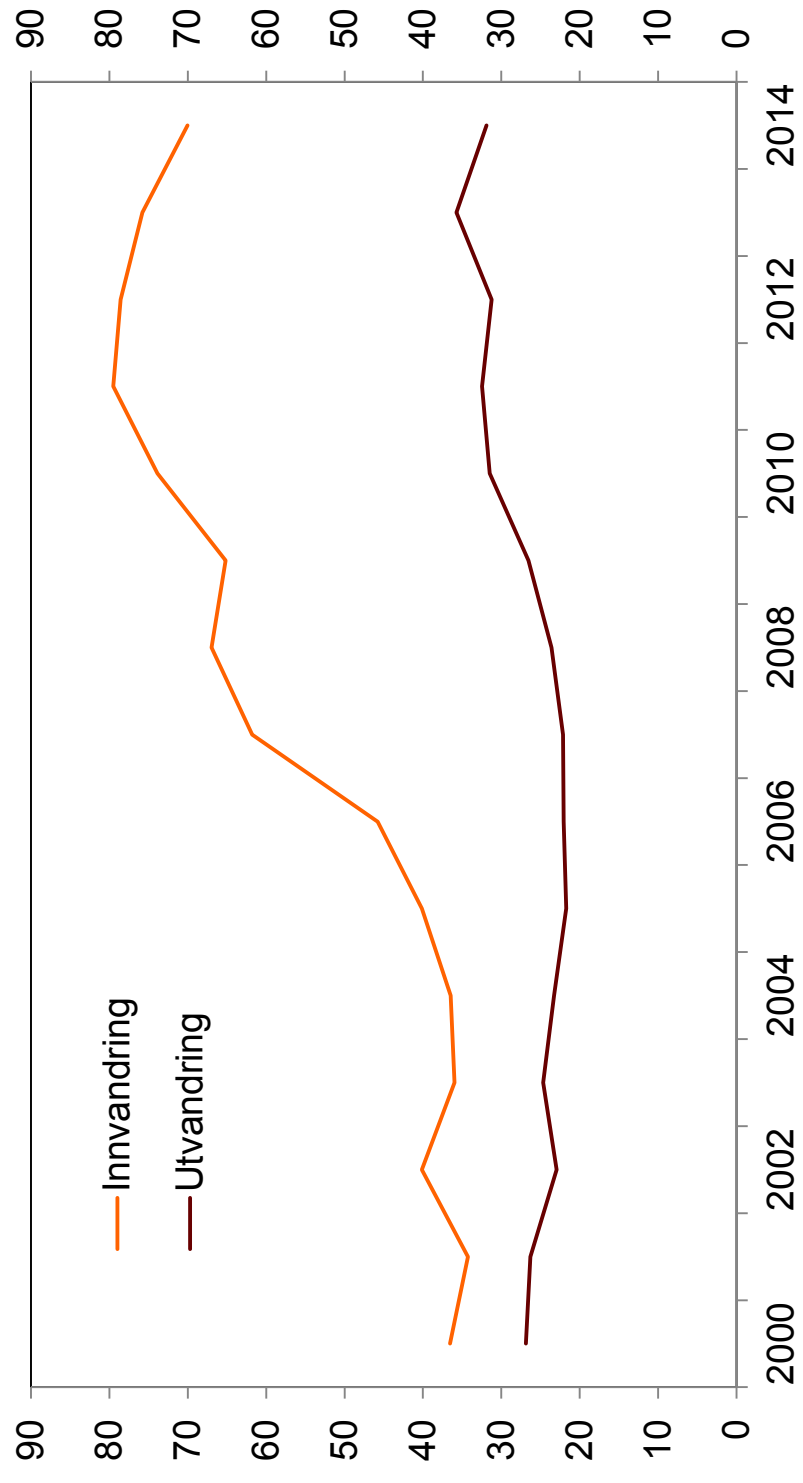

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Et fleksibelt arbeidsmarked

Inn- og utvandring

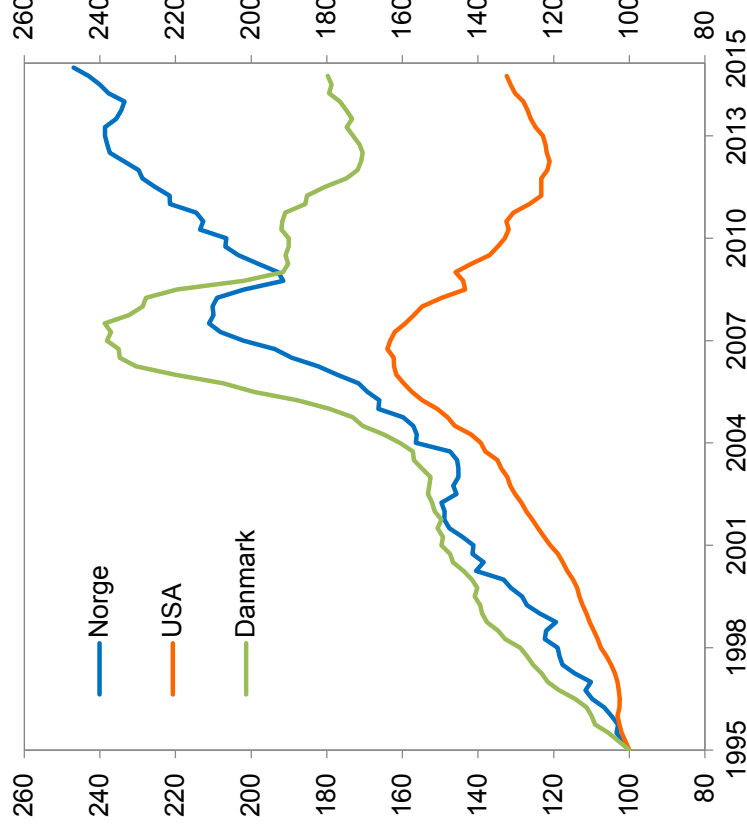
2000-2014. 1000 Personer

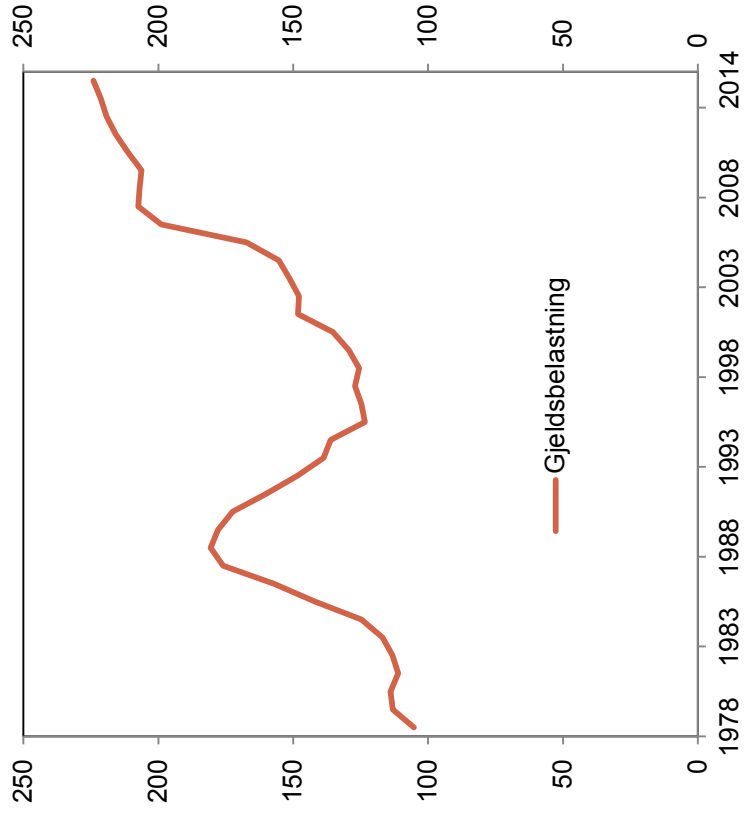
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Boligpriser og gjeld på et høyt nivå

Reelle boligpriser i utvalgte land
Indeks 1. kvartal 1995=100

Husholdningenes gjeld
Prosent av disponibel inntekt

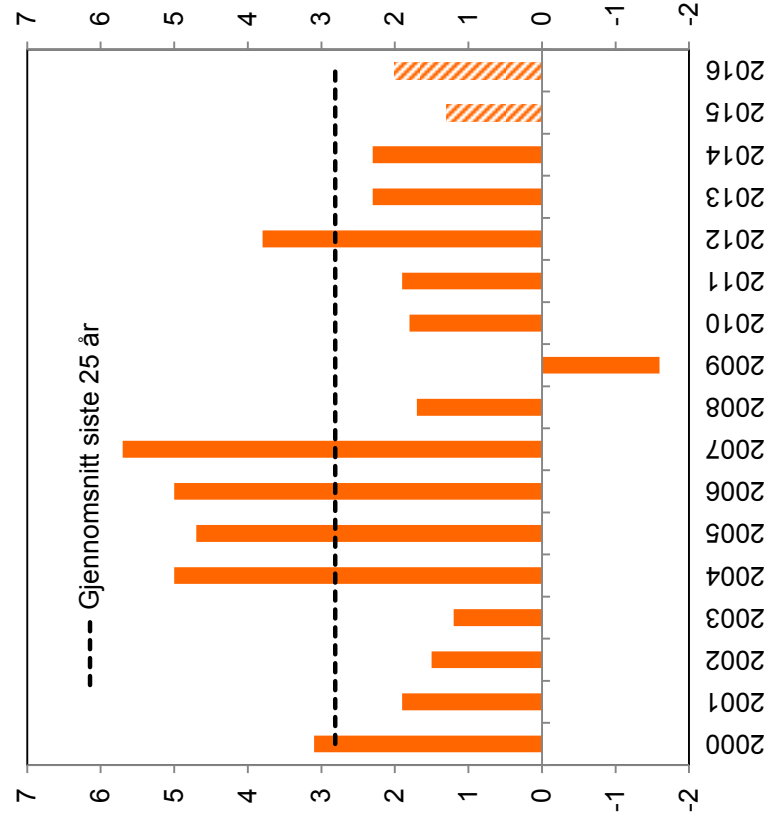

Kilder: Federal Reserve Bank of Dallas, Eiendom Norge, Eiendomsverdi AS, FINN, Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

Litt lavere vekst i norsk økonomi

Bruttonasjonalprodukt for Fastlands-Norge

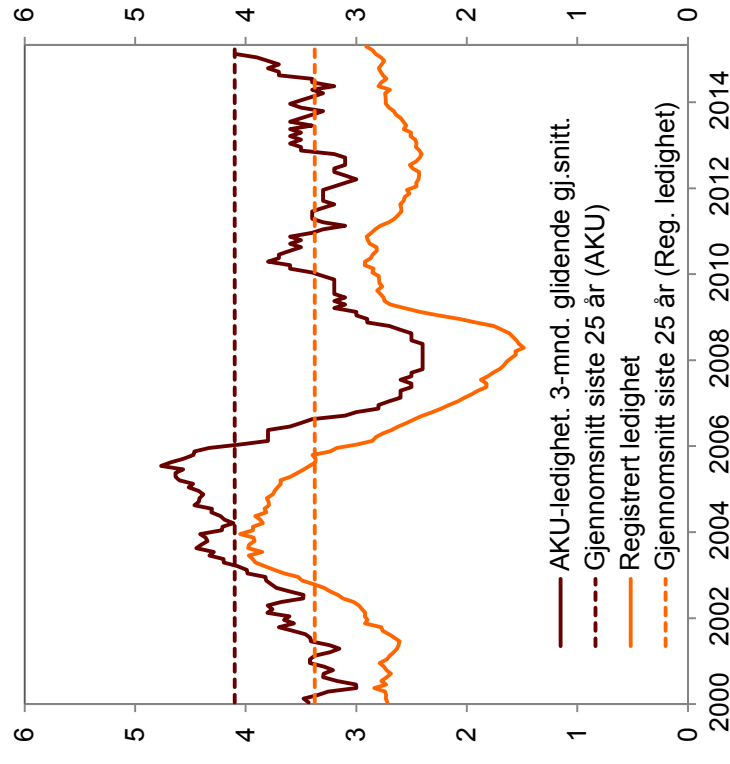
Årsvekst i prosent
Finansdepartementets anslag for 2015 og 2016

Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

Arbeidsledighet

Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjusterte tall

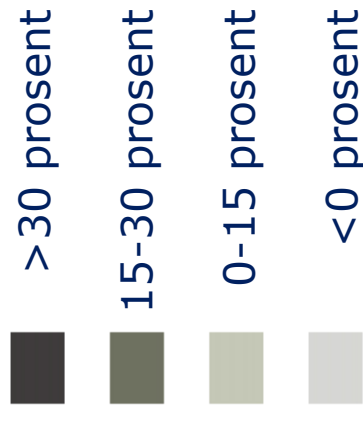

Oppgang i ledigheten på Sør- og Vestlandet

Registrert ledighet i prosent av arbeidsstyrken i april:

- Rogaland: 3,2
- Hordaland: 2,7
- Vest-Agder: 3,5
- Møre og Romsdal: 2,5

Endring i registrert ledige personer det siste året:

Kilder: Nav og Finansdepartementet

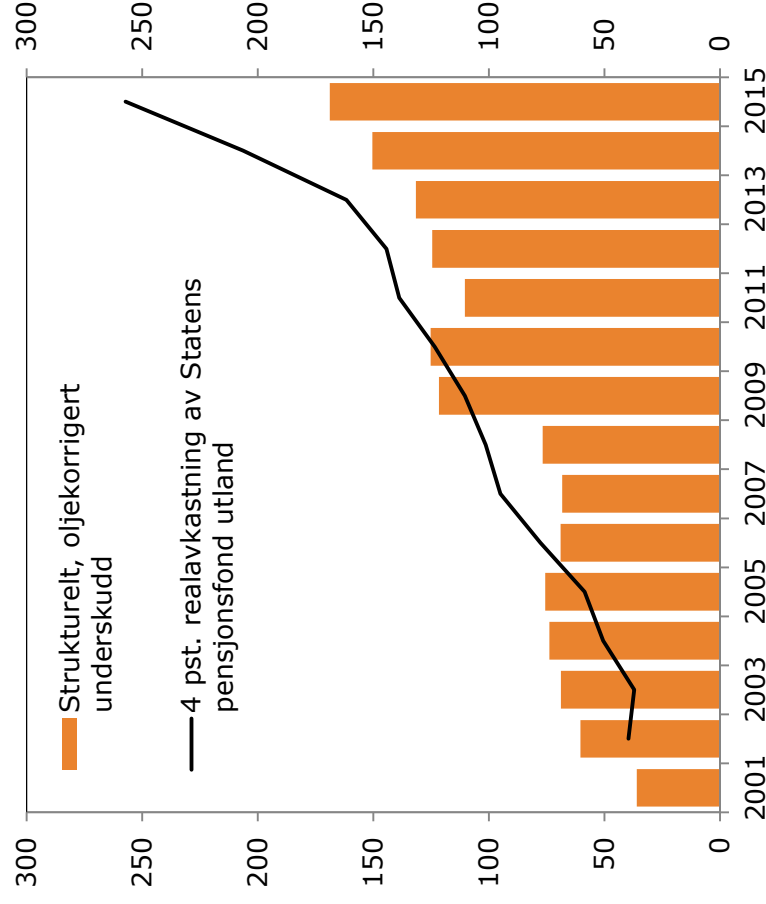
Regjeringen legger til rette for omstillinger

- Budsjettet er godt tilpasset situasjonen i norsk økonomi
- Skattenivået er på vei ned
- Økt satsing på samferdsel og kunnskap
- Reformen som skal gjøre staten bedre og mer effektiv
- Endring i regelverket for permitteringer
- Flere tiltaksplasser

Revisjonen av 2015-budsjettet

- Strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 168,8 mrd. kroner
- Budsjettimpuls som i fjor høst
- Vekst i Statens pensjonsfond utland gir stor avstand opp til 4%-banen

Bruk av oljepenger og forventet realavkastning av pensjonsfondet
Mrd. 2015-kroner

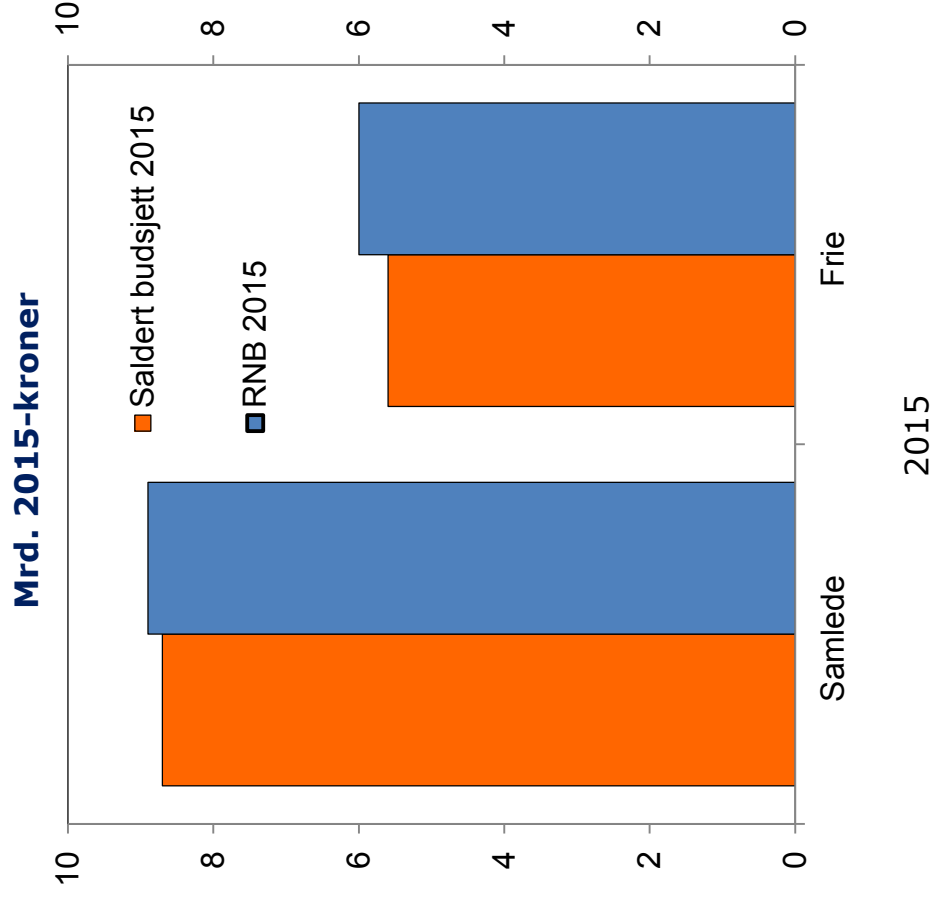

Kilde: Finansdepartementet

Budsjettrevisjonen 2015: hovedtall

- De underliggende inntektene fra skatter og avgifter reduseres med **11,3 mrd. kroner**
- Utgiftene reduseres med **0,8 mrd. kroner**, herunder blant annet til:
 - Folketrygden (utenom dagpenger) -3,1
 - Avsetning lønns- og trygdeoppgjør mv. -2,9
 - Rammetilskudd kommuner 1,1
- Inntektene utenom skatter og avgifter øker med **5,4 mrd. kroner**, herunder blant annet til:
 - Utbytte fra selskaper med statlig eierskap 2,9
 - Salg oppdrettskonsesjoner -0,4

Regjeringen satser på kommunene

- Kommuneøkonomien foreslås styrket med 1,1 mrd. kroner
- Veksten i inntektene blir da om lag som lagt til grunn i fjor høst
- Høyere lønnsvekst for kommuneansatte enn for andre grupper

Tiltak

• Styrking av kommuneøkonomien	1	100
• Investerings og utbedring på riksveg		255
• Humanitær bistand til Syria og naboland		250
• Tiltakspakke mot terror		129
• Strategi mot barnefattigdom		106
• Tilskudd til utleieboliger		50
• Mva.-kompensasjon for idrettsanlegg		25
• Skip til Frontex og andre tiltak i Middelhavet		21
• Utredning campus NTNU og nybygg HiST		10

(mill. kroner)

Endringer i skatte- og avgiftsreglene

- Romsligere overgangsregel for utføre
- Raskere avskrivninger for vindkraft
- Insentiver til klimavennlig drivstoff
 - Lettelse for biodiesel
 - Veibruksavgift på gass i 2016
 - Midlertidig tilskuddsordning for biogass til kollektivtransport

Andre avgiftsendringer

- Avgift på poser innføres ikke
- Økt elavgift med 0,5 øre per kWh
- Iverksette mva-fritaket for elbilbatterier og leasing av elbiler
- Fritak for CO₂-avgift for hydrogen i naturgass og LPG

Helhetlig gjennomgang av bilavgiftene

- Målsettingen er en nyere, sikrere og mer miljøvennlig bilpark
- Gjennomgangen gir forutsigbarhet over tid
- Regjeringen presenterer prinsipper og retning for framtidige bilavgifter
- Forslag til endringer fremmes i de årlige budsjettene

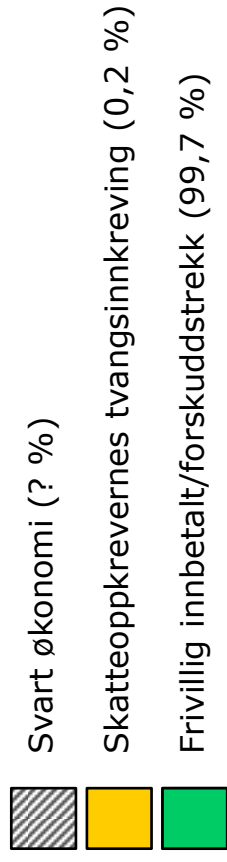
Nytt regelverk for kassasystemer

- Motvirker skatte- og avgiftsunndragelser
- Bedrer konkurransevilkårene for lovlydige virksomheter

Skatteoppkreving flyttes til Skatteetaten

- Delt kommunalt og statlig ansvar er lite hensiktsmessig
- Samordning med tilsvarende oppgaver i Skatteetaten gir:
 - bedre bekjempelse av svart økonomi
 - økt rettssikkerhet
 - forenkling for skattyterne
 - mer effektiv ressursbruk
- Høringsrunden viser at mange kommuner er mot reformen, men det er bred faglig støtte fra alle høringsinstanser som ikke har oppgaven i dag.

Reform mot arbeidslivskriminalitet

«Skillet mellom statlig kontroll- og innkrevingsmiljø og kommunalt kontroll og innkrevingsmiljø gagner etter vår oppfatning de kriminelle.»

Norsk Øko-Forum

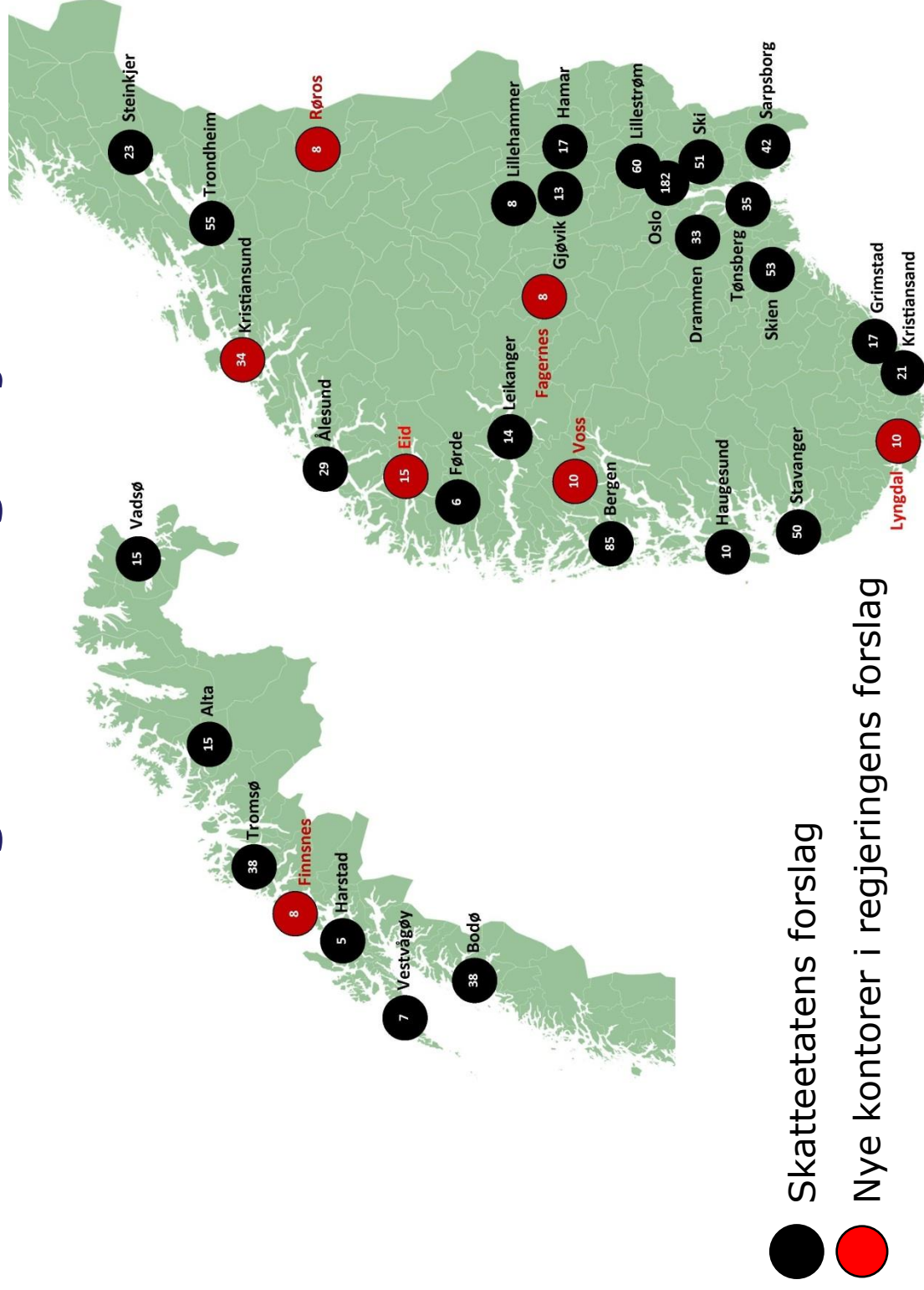
«Reform mot arbeidslivskriminalitet»

NHO

«Bedre og mer effektive kontroller er et av de viktigste tiltakene for å bekjempe den useriøse delen av næringslivet. Dette gjelder særlig når vi vet at enkelte kommuner av ressursmessige årsaker ikke gjennomfører denne type kontroller overhodet.»

Byggenæringens landsforbund

Sterke regionale fagmiljøer

Budsjettet for 2015

...er tilpasset situasjonen i norsk økonomi og følger opp Sundvolden-plattformen ved å:

- støtte opp under omstillinger i norsk økonomi
- redusere nivået på skatter og avgifter
- bruke offentlige midler mer effektivt
- prioritere tiltak for verdiskaping og økt produktivitet

statsbudsjettet.no
#rnb2015

Utgitt av:
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Illustrasjon forside: Linda Astor, Isay Design AS

Mer informasjon:
regjeringen.no/fin
statsbudsjettet.no

Trykk:
DSS - 05/2015 - 775

